

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ivlii Cæsaris|| Scaligeri|| Epistolæ|| &|| Orationes||

Scaliger, Julius Caesar

Lugduni Batavorum, 1600

Ivlii Cæsaris Scaligeri Præfatio In Librvm De Insomnis Hippocratis, ad
Ioannem Alesmium Regium Consi iarium in supremo Senatu Burdegalensi.
II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70455)

IULII CÆSARIS SCALIGERI

PRÆFATIO IN LIBRUM DE

INSOMNIIS HIPPOCRATIS, *ad Ioannem**Alesmium Regium Consi-**rium in supremo Senatu**Burdigalensi. II.*

FREQVENTIVM ac diuturnorum erga nos
 tum magnitudo, tum memoria officio-
 rum tuorum, Ioannes Alesmi, tantum po-
 tuit: vt non solum me non ingratum osten-
 deret, sed etiam faceret audacem. Neque
 enim debuit tantarum splendor virtutum,
 quarum præsiidiis muniremur, carere debitis
 laudibus, cuius merita re compensari nequi-
 rent: neque potuit tam insignis animi tui
 vis quicquam efficere, quod vel modera-
 tissimum quenque non excitaret. Quare
 cum propter excellentem nostri seculi per-
 uersitatem, quæ iam omnia pene vetera
 studia aut subuerterat aut etiam damna-
 uerat, collegissem me, mihi vt. viuerem,
 & suppuderet, si posteritas nunc vixisse
 resciret aliquando aut ab omnibus pene
 dissentientem (id quod esset fortunæ perdi-
 tissimæ) aut frustra ambitiosum (quod erat
 animi infelicis) tu virtute tua cum imbuisti
 me iis exemplis, quibus non pœniteret me
 extitisse:

extitisse : tum beneficiis affectum impulisti, ut aliquid sciperem, quod ab studiis tuis non abhorreret. Nam qui primas ciuiliſ sapien- tiæ tibi partes comparaffes, philoſophiam, aliaque veræ vitæ ornamenta non contemp- ſiffes, nomen noſtrū dignitate tua illuſtraſ- ſes, opes auctoritate auxiffes : is mihi viſus es, cuius auctoritati eadem opes, dignitati nomen, philoſophiæ noſtræ decora ſapien- tiæ deberentur. Igitur cum e ſeceſſu quo- dam mētis in hanc quaſi rempubl. me dein- tegro retuliſſem, deponendum in ſinu tuo metum illum exiſtimaui, quem in Philoſo- phiæ luctu valde ſane metueram : ne tanta in viuendi licentia, ac potius libidinum do- minatu, futurus eſſem ſuperſtes integrio- rum literarum. Nam cui placebimus, Aleſ- mi. aut quis nobis fauebit iſtorum, quorum in manibus (atque vtinam vero in manibus) non etiam toto in pectore ſolus aut Lucia- nus, aut Ariſtophanes eſt, non tam hercu- le propter orationem, cuius nitorem aut æ- mulari neſciant, aut nequeant imitari, quam propter acerbitatem ſententiarum: ſi modo ſententiæ eæ, ac non venena ſint vocanda? Quorum igitur impietatem imitentur, eo- rum exitum non exhorreſcere? Nimis ſe- cure viuimus hodie, atque adeo otioſe, ne

A 5   dicam

dicam solute, mi Alesmi. Hanc vocamus libertatem. Quæ si ita est, malim equidem me quiduis esse belluæ, cui sane liceat sine criminis obiectione, quod nobis propter hominis nomen saltem non licet, & facimus tamen. Ac quanquam nonnullis per ignaviam vitam trahere videbatur, propterea quod procul ab republ. & partibus animum adduxeramus: nobiscum tamen eramus nos, nec soli, nec penitus non soli, ut sine contentione horum temporum servitutem declinarem. Itaque difficillima in re cum uniuersam intelligentiæ meæ vim excuterem, in periculossima, optimum quenque exitum exoptarem: in perditissima, pessimum expectarem: quod efficere nequibam, ut istis quicquam persuaderem, omisi: quod nolebam pati, ut eis obsecundarē, interueri. Nam eorum inanitatem, qui nullam haberent orationem, qua explerem, silentio præteribam quod apparatus esset ad suipsius aliquando reddendum rationem. Etenim quæ tempora ad illorum coniurationes atq. potentiam colendam ponere cæteri cogentur, ego clandestina opera ad philosophiam trans mittebam. Quid enim præterea facerem, cum nemo interueniret huic meæ calamitati, quæ me in illud quasi exilium quoddam

dam abdidisset: cuius ego præsidio ad hanc culpam sustinendam confirmarer? Atque nunc quoque de metu illo languerem, vel etiam iacerem, Alesmi, nisi vestrum aliquot auctoritas subuenisset mihi. Quorum consiliorum summa illa extitit: cum tantopere sibi placerent illi, ut hæc nostra despiciatui haberent: neutiquam fraudi futurum nobis, si inter tot tantosq. tractus ingeniorum, mihi quoque aliquod famæ spatium constituerem: ut non iam dissimulatione, sed apertis iudiciis animi mei pristinum tenerem institutum. Erant mihi tum plurima ac præclarissima in manibus monumenta. ea protuli ac produxi nomine meo. Ibi istis frigere ac torpere animus, hæerere vox: dissimulatione, qua maxime cum valent, tum regnant, non posse tegere. Mutavi consilium: iisdem eodem tempore, aliorum nomine, quos nolo nunc appellare, ostendi nonnulla haud paulo deteriora. Illi illico obstupescere: deierare nihil politius, aut absolutius excogitari potuisse. Sensi hominum animos non nunc hoc primum sapere ac niti, ut æquales suos pro potioribus nolint agnoscere. Inter cætera librum De insomniis Hippocratis Latinum factum atque auctum commentarius commonstravi. Rogant cuius sint operæ. Ego

rx. Ego pro me tunc satis officiose vbi plurimum essem mentitus, conieci eos in stultissimã lætitiã. Quam tandem vt agnoscant, mitto ad te, Alesini, eum librum: non vt solent ii, qui aliquid dicant. Quid enim tibi aut afferam aut committam noui, quod tanto antea in teipso non habeas perfectum? Sed cum vt emendes, qua opus est vel totum, id si tuo iudicio meritus sit, atque ita ex mea dignitate videatur. Nam cum fuit periculosum mihi apud istos tractare alia studia, quam quæ ipsi amplectuntur: tum pene interierit nomen nostrum, si hanc possint vrgerè occasionem labefactandi propositi mei. Atque illud quoque me profecto plurimum mouebat, qui homines verba vetera, Latina, proba, in religionem nostram, cui vni se suaque omnia deuouisse videri volunt, recepta aboleuerant, alia substituerant: quid his quæ ipsi damnant, monumentis facturi sint, si quid extra suum Ciceronem deprehendent? Verum pro Cicerone quid egerimus, quæ odii atque inuidentiæ tela passi simus: quos temeritatis impetus obstinate exceperimus, fortissime retardauerimus, iam vulgo sciunt: pro me vero etiam Cicero sentiat, si hæc, quæ sum loquutus, loquatur ipse. Neque vero mirum est: hæc factissimi

diffimi otii mancipia obtrectare verborum laudi, qui res contemnunt ipsas. Sed tu, qui tam iudicii nobilitate, quam morum integritate præditus non solum æquo animo audis ab aliis, sed etiam libenti docere potes philosophiam: & hæc scripta cum forensibus nostris comparabis, & veniam non modo dabis mihi, verum etiam petes pro verbis ipsis. Quorum verborum pudor quantus est vt in alienas sedes non inuadant: tanta est fortitudo vt de suis sese deiici non patiantur. Tibi sese dant, tibi loquuntur, non vt docere, sed vt alios doceas hoc, Nos etiam ab istis contentiosis disputatoribus intelligi voluisse, vt doceremur.

*

*

*

IN SVA POEMATIA PRÆFATIO

AD DIVAM CONSTANTIAM

RANGONIAM. XCI.

VETERIS nobilitatis tuæ magnitudo, Constantia Rangonia, cum per se clara esset, tum virtutum tuarum accessione facta est admirabilis. Extabant auiorum facinorum præclara monumenta: quorum splendorem fratres tui & Fortunæ felicitate, & animi altitudine auxerant. Magno sane omnia:

nia: